

עריכה: אלי פרה

נושא צמוד-טקסט

"טיפים":

1. בחיבורך העזר בטקסטים לשם אבחנות ולנקיטת עמדה או כדי לגבש לעצמך נקודות חשיבה. כלומר: לאחר שקראת את הקטע, שב רגע ארוך, ואל תמהר "להתנפל" על הנייר ותתחיל לכתוב. חשוב קודם במתינות (יש לך מספיק זמן) וקבע עמדתך לגבי הנושא, רשום לפניך נקודות חשיבה, רעיונות, נתונים ועובדות וכן הלאה. זה "הבשר" של חיבורך. החומר ממנו תרחיב בנושא.
2. בחיבורך התייחס לטקסט, בצורה זו או אחרת (אם אתה מסכים לדעתו של כותב המאמר, או חולק עליו, בְּמָה וְלִמָּה) כלומר: צטט מהמאמר כדי שתוכל להתייחס לדברי הכותב ולתוכן הדברים. בציטוט הקפד לשים מילות הציטוט במרכאות. במודגש – **אל תעתיק פסקות ממנו**, אלא התייחס לנושא ולדברי הכותב.
3. הקפד לכתוב במסגרת דרישות הנושא, כלומר: אם אתה מתבקש/ת לכתוב במסגרת מאמר בעיתון, או כמכתב, או כדיון בכיתה, או כל מסגרת שתבקש, מלא אחר ההוראה וכתוב בהתאם.
4. כתוב תמיד, אבל תמיד! בצמוד לנושא, ואל תסטה ממנו למחוזות עלומים וחסרי קשר לנושא, בקיצור: **"אל תמרר"** כדי למלא דפים ופסקות!
5. הקפד על ניסוח נכון מבחינה תחבירית ולשונית, תוך פיסוק נכון ומוקפד. (נקודות בסוף כל משפט, פסיקים בתוך המשפט, סמני שאלה וקריאה וכדומה)
6. לפני הגשת המבחן, קרא שנית את חיבורך לוודא ולתקן שגיאות לשון, כתיב ופיסוק. וכן לוודא שאתה עצמך מבין את מה שאתה כותב...

הנושא: מהי בגרות אמיתית? עד כמה החלטות ציבוריות מהוות מבחן אמיתי לשיקול דעת בוגר ואחראי?

קרא את המאמר שלפניך וכתוב חיבור, במסגרת מכתב למועצת התלמידים הארצית שקבלה החלטה להשבית את הלימודים, ובו תביע עמדתך לעניין זה. בעד או נגד החלטתם. הסבר דבריך ונמק אותם מתוך הידע האישי שלך לנושא דמוקרטיה, חופש הביטוי והמחאה, ועד כמה החלטתם השפיע או לא כלל לא השפיע על חיי היום-יום בבית ספרך?

בגרות במונן בגרות

בלי לפגוע בזכויותיהם החשובות של בני הנעורים, כולל חופש הביטוי והמחאה, ההחלטה של מועצת התלמידים הארצית להשבית את הלימודים רק מוכיחה עד כמה צודק המחוקק שהגביל את זכויותיהם האזרחיות של קטינים.

קשה לדעת לאן תגיע בסופו של דבר מועצת התלמידים הארצית, אבל אי-אפשר לטעות בהמולה שהיא מחוללת ובפגיעתה בסדר התקין. בודאי לא לאור שני עיסוקים שלה בימים האחרונים: מעורבות פעילה בקביעת הדפוסים של בחינות הבגרות והשְׁבֵתָה מאורגנת של הלימודים בבתי-

הספר התיכונים במחאה על סנקציות של המורים נגד הממשלה. מועצת התלמידים הארצית היא לכאורה גוף נבחר ומקור של נחת לכל שוחרי החינוך לדמוקרטיה. במבט ראשון, לפנינו נערות ונערים שאיכפת להם, שמקבלים מנדט מבוחרים ודואגים להם, שלומדים בצורה פעילה – לא באופן תיאורטי – איך לנהל את החיים הציבוריים בצורה מתוקנת, אבל במבט שני מתעוררות כמה שאלות (וגם כל מיני אסוציאציות של נכלולי עסקנים מבוגרים וותיקים, כי אין אפשרות להימנע מן המחשבה, שיש בקרב העסקנים המבוגרים כאלה שרצו לנגח את הממשלה מן המבט הפוליטי ולשם כך גייסו גם את בני הנעורים).

במעשיהם ובמחשבתם של עסקנים אלה לא משערים, כי ברגע שניתן האות, הדבר יחזור כבומרנג כאשר תהיה ממשלה שהם מצדדים בה. ויהיו עסקנים מן הצד השני של המפה הפוליטית שיגייסו את מועצת התלמידים לנגח את הממשלה מהכיוון השני. מכאן מתעוררות שאלות אחרות: מי למשל, בחר את הגוף הזה והעניק לו סמכויות כה מפליגות? מי שמע על כך שתלמידי בתי"ס נקראו מאז תחילת שנת הלימודים לבחור את המועצה הארצית שלהם? לכל היותר נבחר בכל כיתה וועד ונציגי הוועדים יצרו מועצת תלמידים של בתי-הספר ונציגי המועצות הללו יצרו מועצות עירוניות, שנציגיהן יצרו מועצה ארצית. אם מועצה מן הסוג האחרון מתיימרת לקבל החלטות ממשיות בשם מאות אלפי "בוחרים" הרי זו דמוקרטיה מעוותת לחלוטין – תופעה שצריך להילחם בה ולא לברך עליה.

מעבר לכך כדאי לזכור עובדה פשוטה. התלמידים שהמועצה מתיימרת לדבר ולפעול בשמם אינם זכאים להשתתף בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות. המגבלה הזאת נראית כעניין טבעי לחלוטין, ואין בה כדי לפגוע בכל מיני זכויות חשובות של בני הנעורים. בכלל זה, חופש הביטוי שלהם ולא באופציה למחות על עוולות, ובכל זאת, המחוקק מניח כי אדם ממוצע שטרם הגיע לגיל 18 היא קטין שכישוריו אינם מספיקים להשתתפות בהכרעות ציבוריות – וכל בר-דעת בוגר מסכים עם ההנחה הזאת לחלוטין. לעניין זה נאמר אם כן, כי האנשים המבוגרים (מעל גיל 18) אינם באותו מעמד משפטי של הקטינים (אלה שמתחת לגיל 18) ועל כן בשל אי-השוויון, **מבחינה משפטית כפי שקבע המחוקק**, לא ניתן לאלה שאין להם זכות בחירה לכנסת לקבוע החלטות ציבוריות (הקטינים, בני הנעורים) היכולות לשבש מהלכי חיים וסדר ציבורי של אלה שכן ניתן להם הזכות הזאת.

אדרבה, ההחלטה של מועצת התלמידים הארצית על השבתת הלימודים רק מוכיחה עד כמה צודק מי שמפקפק במידת האחריות של קטינים. השביתה נערכת מפני שעיצומי המורים – סירובם לצאת בתנאי הכר הנוכחיים לטיולים ולמשחקי צבא – פוגעים בשעשועי לימודים. מישוהו מעלה על הדעת שמועצת התלמידים תשבית את בתי הספר מפני שלא לומדים בהם מספיק מתימטיקה או היסטוריה? מישוהו מחברי במועצה שאל את עצמו מתי יילמד החומר שלא יילמד בימי ההשבתה? האם זכור למהפכנים הצעירים שאזרחי המדינה (כולל הוריהם) משלמים במיטב כספם כדי לממן את הלימודים שהם מבטלים כדי לשחק בעסקנות פוליטית מן הסוג הנפסד?

לאור קלות-הדעת הזאת מתעוררת ביתר תוקף התמיהה על כך ששר החינוך והתרבות שיתף את מועצת התלמידים הארצית בסדרי בחינות הבגרות. מי מחבריה משכיל ומנוסה די הצורך לדעת מה הסף הדרוש להשכלה אוניברסיטאית? מי מביניהם רואה לנגד עיניו מטרה נעלה יותר מעצם

הקלת העומס בבחינות? וחוץ מזה, אם הם חכמים עד כדי לקבוע על מה להיבחן ואיך להיבחן, איך קרה שהם לומדים בבת-הספר ולא מלמדים בהם? אין ספק, בחינת הבגרות האמיתית עודנה לפניהם. עד שיעמדו בה, כדאי להעמידם במקומם. ההשבתה של הלימודים לא הוכיחה בגרות במובן בגרות נפשית ומנטאלית, אלא ההיפך מזה, ניצול לרעה בכוח שניתן להם על ידי אינטרסנטים כאלה ואחרים מי מבין העסקנים או מי מבין העיתונאים שדחפו אותם למעשה ילדותי וחסר-אחריות.